

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при ХОВА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАРДІФФСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕТРОПОЛІТАН (Велика Британія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (Республіка
Польща)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА В
ПОЗНАНІ (Республіка Польща)

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

18 травня 2023 року

Харків 2023

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Скидан Я. А. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, заступник голови ради молодих учених ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Матей Ю. Ф. – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна;

Чихаріна К. І. – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, викладачка кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 17 травня 2023 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 18 трав. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 244 с.

У збірнику відображено тези IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практикам у галузі освіти.

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК КРИТЕРІЙ УСПІШНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Н.В. Сидоренко

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти фізико-математичного
факультету

О.І. Башкір

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та
інноваційної педагогіки

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Сьогоднішній світ розвивається дуже швидкими темпами, важливими стають навички швидкого пристосування до зміни в соціумі. Однією з навичок яка допомагає швидко пристосовуватися до цих змін – є критичного мислення. Воно допомагає не просто ставити під сумнів певні факти, а й легко знаходити важливу інформацію та перевірити її, вивчити з уважністю всі можливості, прискіпливо оцінити кожен варіант і вибрати найкращий. Особливо це допомагає в роботі вчителя в період дистанційного навчання; потоки інформації виростають у рази і навичка критично мислити допомагає справлятися з цим потоком. У зв'язку з пандемією COVID-19 та війною вчителі мають використовувати своє критичне мислення як допоміжний чинник для успішного проведення уроків в онлайн форматі.

Ідея розвитку критичного мислення зародилася у США, сягає своїм корінням у праці відомих американських психологів ХХ ст. У. Джемса та Дж. Д'юї, звідти почала активно поширюватися в Європі та на інших континентах [1, с. 4].

Серед основних ознак критичного мислення науковці (В. Болотов, М. Вейнстайн, Т. Воропай, Н. Кравченко, 278 М. Ліпман, Є. Полат, Дж. Стіл, О. Тягло, Д. Халперн та інші) насамперед визначають такі: вміння виокремлювати та аналізувати різні ситуації, які виникають у реальному житті; пропонувати варіанти для розв'язання поставлених завдань, порівнювати, оцінювати, виявляти недоліки і переваги кожного з них, вибираючи оптимальний; приймати самостійні рішення та прогнозувати їхні наслідки; уміння збирати інформацію з різних джерел; аналізувати її щодо достовірності, точності, корисності для розв'язання поставленої проблеми; чітко і продумано викладати власні думки, аргументовано доводити свою точку зору, уважно ставлячись до чужої та враховуючи її; розпізнавати суперечливі дані, судження, аргументи, виявляти і виправляти помилки в чужих розмірковуваннях та визнавати їх у своїх [3, с. 4].

Так, О. Тягло обґрунтовує критичне мислення як сучасний вид логічної діяльності, що ставить за мету систематичне вдосконалення процесу та результатів мислення на основі їх критичного аналізу, розуміння й оцінювання. На його думку, критичне мислення можна представити як алгоритм, послідовність добре узгоджених інтелектуальних дій, майстерне

виконання яких дасть змогу досягти мети. Цей алгоритм містить чотири основні фази: 1) аналіз, 2) розуміння, 3) оцінювання, 4) критику [2, с. 34].

Критичне мислення це не про те що потрібно думати, а про те як саме це робити щоб стати успішним. Розвитку критичного мислення сприяють різні вправи такі як самостійне написання текстів, критика прочитаного, співставлення фактів та подій. Метою подібних вправ є вироблення власної думки яка, як може бути унікальною, так і загальноприйнятою. В рамках дистанційного навчання це дає змогу розширити можливості, удосконалити методи навчання підбором інтерактивних завдань, розробити свою унікальну конкурентноспроможну методику викладання.

Вчителі критично мислять, для того щоб, мати критичне мислення, для того щоб зрозуміти, які методи та стратегії найкраще працюють для їх учнів, а також які аспекти дистанційного навчання потребують покращення. Також, вчителі повинні здійснювати ретельний аналіз своєї власної роботи та надавати можливості для зворотного зв'язку від учнів, щоб покращувати якість своїх уроків та матеріалів.

Вчителі повинні розумітися на тому як використовувати технології та інструменти, розробляти ефективні плани уроків та завдання, а також аналізувати свою роботу та покращувати якість своїх наробок. Дистанційне навчання все ще є реальною альтернативою до традиційного навчання, тому, критичне мислення вчителя стає більш важливим в контексті навчання в цифровому форматі. Вчителі повинні продовжувати розвивати критичне мислення, щоб підвищити ефективність дистанційних уроків та ефективно використовувати електронний ресурс, що в свою чергу дозволить виростити нове покоління думаючих та успішних людей.

Список використаних джерел

1. Терно С. О. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії) [посібник для вчителя], Запоріжжя, 2011. 105 с
2. Тягло О. В. Критичне мислення: навчальний посібник. Харків, 2008. 189 с.
3. Хачумян Т. І. Формування критичного мислення студентів вищих навчальних закладів засобами інформаційних техно- логій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09. Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2005.

Невірець О.С., Іванашко О.Є. Впровадження змішаної форми навчання в умовах сучасної школи	41
Правник М.О., Ємець А.А. Новітні способи залучення молодших школярів до читання	43
Приходько С.О., Ємець А.А. Дослідження використання переказів на уроках української мови та літературного читання в сучасній початковій школі	45
Рижих М.С., Оксень А.О., Ємець А.А. Інтерактивний плакат на уроках літературного читання: перспективи та можливості	46
Рубанова С.Я. Особливості освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану	48
Савін В.В., Блохіна І.О. Використання технологій доповненої та віртуальної реальності в умовах дистанційного навчання	49
Сидоренко Н.В., Башкір О.І. Критичне мислення як критерій успішності під час дистанційного навчання	51
Стаханова Є.О., Ємець А.А. Дистанційне навчання – не вирок: як зробити онлайн-уроки цікавими	53
Shramko D., Dragan O. Distance education in Ukraine: weaknesses and strengths	54
Секція 2. Освітологічні дискурси в підготовці майбутніх фахівців	56
Бочарова А.П., Штефан Л.А. Підготовка фахівців в університетах Великої Британії: мета та цінності	56
Вані Л., Васильєва О.В. Мовна адоптація іноземних здобувачів засобами українського вокального репертуару	57
Веньбо К., Іонова О.М. Організація підготовки дизайнерів інтер'єрів в університетах КНР	59
Вітковська І.В., Дуб Н.Є. Підготовка сестер/братів медичних до роботи у психіатричних і неврологічних стаціонарах: сучасні підходи та інноваційні методи	60
Вітчінкіна К.О., Іонова О.М. Стан проблеми формування творчої активності майбутніх фахівців із графічного дизайну у ЗВО КНР	62
Григор'єва О.О., Жуков В.П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів музичного мистецтва у класі гри на бандурі	65
Hromko Y.A., Kalnytska V.V. The Necessity of Studying English for Specific Purposes for Comprehensive Training at Simulation Centers for Medical Students	67
Дисик Ю.В., Кондратюк С.М. Лідерські якості особистості	68
Женьлун Х., Соколова А.В. Дидактичні засоби розвитку емоційного інтелекту майбутніх фахівців економічної галузі на занятті з іноземної мови	70
Жуковська Т.Д., Сиско Н.М. Шлюбна взаємодія у сім'ях	71
Золотарьова С.А., Штефан Л.А. Система оцінювання якості діяльності викладача вищої школи США	72
Клімович О.В., Сиско Н.М. Роль мотивації у розвитку особистості	73
Котик К.С., Кондратюк С.М. Страх у житті дитини	74
Кунь Л., Лупаренко С.Є. Організація патріотичного виховання молоді в Китайській Народній Республіці	76
Лалчук У.В., Мельничук С.Л. Прояв агресивної поведінки у підлітків	77
Ластовецька-Соланська З.М. Підготовка фахівців з музичного мистецтва в сьогоденні у контексті освітологічного дискурсу	79
Лупаренко С.Є. Цивілізаційний підхід до дослідження проблем дитинства	80
Ма Л., Чень Ц., Іонова О.М. Особливості підготовки вальдорфських учителів музики у Німеччині	81